

Uittreksel dagvaarding collectieve actie t.b.v. aantekening Centraal Register (LDCR)

Rol SSZ

De Stichting Scholierenvervoer Zeeland, SSZ, is een samenwerkingsorganisatie van de besturen van het PO, VO, MBO en HBO in Zeeland, om de OV-belangen te behartigen van de scholieren, studenten en medewerkers.

De volgende besturen participeren in het bestuur van de SSZ:

- Hoornbeeck College (MBO)
- Calvin College (VO)
- Stichting VOOR: Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio (VO)
- Hogeschool Zeeland (HBO)

De achterban van de stichting is echter breder, in deze kwestie spreekt de stichting namens de PO, VO-, MBO- en HBO-besturen van Zeeland en eveneens namens de WO-vestiging UCR in Middelburg. Zij hebben aangegeven deze procedure te steunen.

Aanleiding en doel dagvaardingsprocedure tegen de Staat

In oktober 2024 werd bekend dat de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat het baanvak Goes-Vlissingen aanwijst als proefbaanvak voor het inregelen van digitale aansturing van het spoor netwerk (ERTMS) in 2029. Dan is het drie tot vier maanden buiten dienst gesteld. Gedurende de negen daaropvolgende maanden is de dienstregeling mogelijk zeer onbetrouwbaar. Effectief wordt het baanvak daardoor voor ruim een jaar onbruikbaar of zeer onbetrouwbaar in de dienstregeling.

De voorgestelde compensatiemaatregel bestaat uit busvervoer. Hoe dit ook wordt opgezet (binnen de nu beschikbare infrastructuur): dit kan geen soelaas bieden. Vooral doordat de verkeerssituatie in Goes zodanig is (qua stationslocatie én verkeerscongestie) dat bussen er in de spijtstijd alleen al een half uur over zullen doen om van het station naar de A58 te komen.

Vanwege het ontbreken van een adequate belangenafweging en vanwege verwaarlozing van de wettelijke zorgplicht voor de hoofdspoorweginfrastructuur heeft de SSZ het standpunt ingenomen dat dit besluit onrechtmatig jegens SSZ en de instellingen die zij vertegenwoordigt.

Om deze reden wordt in deze procedure gevorderd dat de Staat de keuze voor dit baanvak als proefbaanvak intrekt. De vordering houdt in dat de Staat alle voorbereidingen blijvend staakt, voor de inzet van dit baanvak als proefbaanvak voor ERTMS, met buitendienststelling voor meerdere maanden.

Samenvatting argumentatie

SSZ begrijpt dat technische vernieuwingen nodig zijn en dat testperiodes nodig kunnen zijn, en ook dat – wanneer dat nu inderdaad nodig is – die pijn toch ergens moet vallen. Toch zijn er specifiek voor de Zeeuwse situatie diverse redenen waarom dit van deze regio niet gevergd kan worden.

Het betekent voor de onderwijsinstellingen op Walcheren en Zuid-Beveland dat leerlingen en studenten en medewerkers gedurende een jaar lang praktisch niet met het OV naar de instelling kunnen komen. Voor de VO-scholen betekent dat een verergering van het lerarentekort, want docenten uit Brabant kunnen niet met het OV in Middelburg of Vlissingen komen en omgekeerd kunnen docenten uit Middelburg of Vlissingen niet met het OV in Goes of verder komen, zodat zij minder snel voor een school in deze regio zullen kiezen. Voor het middelbaar en hoger onderwijs betekent het een trek van studenten naar Brabant of andere delen van het land (of België), hetgeen meerjarige effecten heeft voor de leerlingenaantallen.

De Zeeuwse regio heeft toch al te maken met krimp, en met de uitdagingen die daarmee gepaard gaan voor de onderwijsinstellingen. Dit besluit zal naar verwachting zeer nadelig zijn voor de mogelijkheden van de instellingen om toch voldoende leerlingen, studenten én docenten aan te trekken. Dit nadeel is voor een kwetsbare krimpregio al snel blijvend en onomkeerbaar.

Hierdoor worden deze instellingen onevenredig zwaar getroffen door het besluit van de staatssecretaris. Dit mede doordat – anders dan in bijna alle andere regio's - hier geen enkele mogelijkheid is voor omreizen per spoor.

Het besluit is onrechtmatig jegens de instellingen doordat het deze zwaarwegende belangen niet heeft meegewogen. Het is enkel op basis van een technische afweging genomen, waarbij reizigersaantallen nog wel één van de criteria was, maar het belang van de spoorlijn voor de regio geheel geen rol heeft gespeeld.

Het is tevens onrechtmatig doordat het besluitvormingsproces onzorgvuldig heeft plaatsgevonden. De keuze voor het baanvak Goes-Vlissingen vloeit niet volledig en éénzijdig voort uit de vooraf gestelde criteria. Er zitten keuzes in die besluitvorming, die niet verantwoord worden of controleerbaar zijn. Er zitten keuzes in die besluitvorming, die niet verantwoord of controleerbaar zijn maar wel een bepalende rol speelden, zoals de rol van criteria omtrent goederenvervoer, een emplacement en gevolgen voor aansluitende trajecten.

Het besluit strijdt ook met de wettelijke zorgplicht van de Staat om te zorgen voor de hoofdspoorweginfrastructuur, nu het een deel van het land volledig afsluit van het spoor. Betrouwbaarheid en beschikbaarheid zijn “essentiële eisen” waaraan de hoofdspoorweginfrastructuur moet voldoen, ook en juist bij (onderhouds)werkzaamheden, en deze maatregel is daarmee in strijd.

Het besluit met de keuze voor de Zeeuwse lijn is ten slotte in strijd met het rijksbeleid ten behoeve van krimpregio's en specifiek van Zeeland, zoals de programma's *Elke Regio Telt* en *Wind in de Zeilen*.

Gelet op het bovenstaande had de staatssecretaris van Infrastructuur & Waterstaat niet dit besluit mogen nemen, waardoor een hele, toch al kwetsbare regio in allerlei opzichten onevenredig nadeel ondervindt.

Petitum van de dagvaarding:

SSZ vordert dat de Staat bij vonnis – uitvoerbaar te verklaren bij voorraad – zal worden veroordeeld tot:

- I. Het staken en gestaakt houden van de voorbereidingen voor het inzetten van het baanvak Goes-Vlissingen als proefbaanvak voor het inregelen van ERTMS voor zover die inzet plaatsvindt op een wijze die leidt tot afsluiting van het baanvak voor reizigers gedurende meerdere maanden;
- II. Betaling van de kosten van dit geding, waaronder begrepen een salaris voor de advocaat.

Deze zaak wordt behandeld door mr. drs. J. van den Brink, advocaat te Barneveld
Postbus 248, 3770 AE Barneveld
T (0342) 74 07 07 | E brink@bvd-advocaten.nl